

## Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Postbus 20018  
2500 EA DEN HAAG

**Kanselijkheid en  
Onderwijsondersteuning**  
Rijnstraat 50  
Den Haag  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
[www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl)

**Onze referentie**  
34002710

**Uw brief**  
07 september 2022

**Uw referentie**  
2022Z16363

Datum 30 september 2022

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van Vragen van de leden Van Meenen (D66), Paul (VVD), De Hoop (PvdA), Beertema (PVV), Segers (ChristenUnie), Kwint (SP), Bisschop (SGP) en Westerveld (GroenLinks)

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van de leden Van Meenen (D66), Paul (VVD), De Hoop (PvdA), Beertema (PVV), Segers (ChristenUnie), Kwint (SP), Bisschop (SGP) en Westerveld (GroenLinks) over het leerlingenvervoer. De vragen werden ingezonden op 7 september 2022 met kenmerk 2022Z16363.

Ondanks dat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het leerlingenvervoer wettelijk bij gemeenten ligt, vind ik dat leerlingen die het nodig hebben goed vervoerd worden naar school en vind ik het verschrikkelijk dat dit nu onvoldoende gebeurt. Ik schrik van de signalen die ik ontvang en die in de diverse media te lezen en horen zijn. En ik zie ook, net als de LBVSO, dat dit bij vaak kwetsbare kinderen tot problemen leidt. Ik snap dat LBVSO verbetering eist.

Ik spreek daarom de VNG en gemeenten op hun verantwoordelijkheid aan het maximale te doen om – gegeven de zeer krappe arbeidsmarkt – de knelpunten in het leerlingenvervoer op te lossen. Hierbij bedoel ik dat leerlingen die gebruik maken van het taxivervoer op tijd gebracht en gehaald worden, met kwalitatief goede chauffeurs en zo kort mogelijke reistijd.

Ouders en leerlingen moeten hierop kunnen vertrouwen, en bij verstoringen moet de communicatie goed zijn en mogen zij niet voor verrassingen komen te staan.

Ook ben ik in gesprek met Ouders & Onderwijs, de Kinderombudsman en de LBVSO over de knelpunten in het leerlingenvervoer. Daarnaast heb ik structureel overleg met Koninklijk Nederlands Vervoer (KNV) en andere departementen over activiteiten om het personeelstekort op te lossen. Vervoerders spannen zich nu al in om via werving meer chauffeurs aan te trekken, dit vraagt creativiteit en aandacht. Ik grijp zelf alle mogelijkheden aan om creatieve oplossingen onder de aandacht te blijven brengen.

Deze acties zullen het personeelstekort – zoals we dat momenteel ook in andere sectoren zien – helaas niet korte termijn oplossen. Daarom worden ook andere (middel)lange termijnoplossingen geïntroduceerd (zie antwoord op vraag 5).

Met de beantwoording van deze schriftelijke vragen voldoe ik ook aan het verzoek van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om te reageren op de brief van LBVSO over de onrust in het (voortgezet) speciaal onderwijs door tekorten leerlingenvervoer (2022Z15964/2022D34306).

**Onze referentie**  
34002710

De minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,

Dennis Wiersma

2022Z16363  
(ingezonden 7 september 2022)

**Onze referentie**  
34002710

De Kamervragen zijn mede gebaseerd op de berichten 'Klachtenregen van ouders over Trevvel: 'Ik kwam elke dag te laat op mijn werk en verloor zo mijn baan' (Rijnmond, 1 september 2022)<sup>1</sup> en 'Duizenden leerlingen speciaal onderwijs te laat op school door personeelstekort' (Rtl, 1 september 2022)<sup>2</sup>.

1. Bent u bekend met de genoemde berichten en de daarin beschreven problematiek omtrent leerlingenvervoer?

Ja.

2. Wat vindt u van de schrijvende verhalen van leerlingen die een paar uur te laat worden opgehaald, busjes die wegblijven, kinderen die naar de verkeerde school worden gebracht en klachten waarop niet wordt gereageerd?

Ik schrik van deze verhalen, dit soort situaties zijn schrijnend en moeten daar waar ze ontstaan zo snel mogelijk worden opgelost. Primair moet het belang van deze kinderen voorop staan. Het is ontzettend verdrietig dat er nu situaties ontstaan waarin een leerling te laat op school komt of na de les een tijd moeten wachten voordat hij of zij wordt opgehaald. Langere reis- of wachttijden zorgen ervoor dat kinderen te laat op school komen en laat thuis zijn, waardoor ze bijvoorbeeld overprikkeld op school aankomen en na schooltijd minder tijd en energie hebben voor sociale contacten. Dit heeft impact op leerlingen en hun ouders. De verhalen die ik hierover heb gehoord zijn zorgelijk. Het is dus belangrijk dat deze situatie daar waar het nu mis gaat snel verbetert. Ik spreek de VNG – gemeenten zijn in Nederland verantwoordelijk voor de uitvoering van het leerlingenvervoer – daar dan ook dringend op aan en zal daar met uw oproep in de hand nog een extra schep bovenop doen.

3. Klopt het dat door het tekort aan buschauffeurs op dit moment veertien duizend leerlingen worden geraakt met dit soort problemen? Zo nee, kunt u toelichten om hoeveel leerlingen het dan gaat?

Ik heb zowel gemeenten gevraagd naar dit beeld, als verzocht om een inventarisatie te geven van de knelpunten, inclusief waar en waarop deze met name zitten. Dit is nodig om gericht tot oplossingen te komen. Het doel dat voor mij voorop staat is dat iedere leerling op een goede manier naar school moet kunnen gaan. Iedere leerling bij wie dat niet lukt, als daardoor bijvoorbeeld stress of andere klachten ontstaan, is er simpelweg één te veel. Ik zal ook LBVSO vragen ons te helpen om deze knelpunten zo snel mogelijk verder in beeld te krijgen.

---

<sup>1</sup> <https://nos.nl/regio/zh-rijnmond/artikel/301365-klachtenregen-van-ouders-over-trevvel-ik-kwam-elke-dag-te-laat-op-mijn-werk-en-verloor-zo-mijn-baan>

<sup>2</sup> <https://www.rtinieuws.nl/economie/artikel/5330405/duizenden-leerlingen-speciaal-onderwijs-te-laat-op-school>

Recent heb ik uw Kamer<sup>3</sup> geïnformeerd over een onderzoek dat ik samen met de VNG ook ben gestart onder ouders naar de reistijd en de kwaliteit van het leerlingenvervoer. Hierin wordt aan alle cruciale aspecten aandacht besteed, zoals onder andere het op tijd komen van chauffeurs. Naast de inventarisatie die ik op korte termijn heb gevraagd, om gericht knelpunten aan te pakken, moet dit onderzoek een representatief landelijk beeld geven van het aantal leerlingen dat getroffen wordt door verschillende knelpunten in het leerlingenvervoer, waaronder het op tijd komen op school. Ik wil uw Kamer uiteraard ook zo snel als mogelijk informeren over de eerste uitkomsten van dit onderzoek, en zal met de VNG bespreken waar we dit kunnen versnellen. Ik deel de urgentie zeer.

Tot slot wordt nog eind dit jaar het rapport van het monitoronderzoek leerlingenvervoer – dat is toegezegd in het debat passend onderwijs van 30 maart jl. – opgeleverd en aan uw Kamer aangeboden. Dit rapport levert een landelijk beeld op van de uitgaven van het leerlingenvervoer door gemeenten, het aantal deelnemers, het type vervoer (waaronder het solovervoer, maar ook het denominatieve vervoer) en de reistijd. Daarnaast wordt er gevraagd naar de klachtenafhandeling en de wijze van aanbesteding door gemeenten.

4. Heeft u er zicht op in welke regio's leerlingenvervoer momenteel spaak loopt? Zo nee, bent u bereid dit te onderzoeken?

Ik ben zeker bereid dit te onderzoeken, zie ook de beantwoording op vraag 3. Er is zowel structureel overleg met de VNG als nu ook extra, op deze schrijnende situaties gericht, overleg. Dit focust overleg zich op waar de grootste knelpunten zijn, zoals in Amsterdam en Rotterdam, maar ook op andere plekken als Leiden. Er zijn gelukkig ook veel gemeenten waar ze de roosters wel rond krijgen, zoals in Den Haag, Utrecht en het zuiden en noorden van het land. Ik realiseer me echter dat dit ook geen garantie is voor de komende tijd. Ik heb daarom aan de VNG en gemeenten gevraagd naar een overzicht van gemeenten waar het niet goed gaat. Zodat we daar waar het niet goed gaat via de VNG – of waar nodig natuurlijk ook via mijzelf – gemeenten aanspreken op hun verantwoordelijkheid en oplossingen.

Daarnaast geeft het voornoemde onderzoek onder ouders, dat ik samen met de VNG uitvoer, een representatief landelijk beeld van de situatie in het leerlingenvervoer op basis van de gemeenten die meedoen aan het onderzoek. Deze gemeenten krijgen een terugkoppeling over de situatie in hun eigen gemeenten. Het is vanwege privacy echter niet mogelijk om de resultaten per gemeente openbaar te maken. In het onderzoek wordt wel gevraagd de resultaten met de VNG te delen. Ik vraag aan de VNG om die gemeenten waar het leerlingenvervoer spaak loopt aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en waar nodig spreek ik gemeenten zelf rechtstreeks aan op hun verantwoordelijkheid.

---

<sup>3</sup> [Antwoorden-op-kamervragen-over-passend-onderwijs.pdf \(overheid.nl\)](#)

5. Bent u het met de vragensteller eens dat het zeer onwenselijk is dat kwetsbare kinderen de dupe zijn van het personeelstekort en andere problemen bij vervoerders? Zo ja, wat doet u op korte termijn om zorg te dragen dat leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs op tijd of überhaupt op school kunnen komen?

Ja. Hoewel de wettelijke verantwoordelijkheid van de uitvoering van het leerlingenvervoer bij gemeenten ligt, zal ik extra dan wel gerichte actie niet nalaten. Het is nu belangrijk dat gemeenten in overleg treden met onder andere de vervoerders om zo tot verbetering te komen daar waar het nu mis gaat. Ik trek daarbij samen met hen op en help waar ik kan.

Als het op dit moment in een gemeente spaak loopt mogen gemeenten met noodoplossingen komen. Goede noodoplossingen zijn bijvoorbeeld het inzetten van vrijwilligers, waaronder ouders en gepensioneerden, zoals in Zwolle gebeurt. Maar ook het inhuren van externe partijen, zoals aanbieders van touringcars (met begeleiding) of het inzetten van straattaxi's, zoals in Enschede gebeurt, behoren tot de mogelijkheden. Daarom dring ik er bij gemeenten ernstig op aan om noodoplossingen in te zetten waar nodig.

Op basis van het eerdergenoemde monitoronderzoek (in antwoord op vraag 3) ben ik met de VNG in gesprek over hoe gemeenten hun taak uitvoeren en welke keuzes ze daarin maken. Ook zodat ze zowel op korte termijn als op de (middel)lange termijn met (structurele) oplossingen in het leerlingenvervoer komen.

Eén van deze structurele oplossingen is dat gemeentes het doelgroepenvervoer bij de nieuwe aanbestedingsronde gezamenlijk gaan aanbesteden, waardoor chauffeurs een groter arbeidscontract krijgen dan de huidige, vaak kleine contracten van zestien uur per week. Hierbij is het van belang dat gemeenten afspraken maken over het volgtijdelijk maken van het vervoer van de verschillende doelgroepen, zodat bijvoorbeeld het WMO-vervoer<sup>4</sup> zoveel mogelijk na het leerlingenvervoer wordt ingezet. Dit gebeurt al in Rotterdam.

Daarnaast heeft het ministerie van IenW het voornemen om de examenperiode voor chauffeurs binnen een leerwerktraject op te rekken, zodat de slagingskans toeneemt en daardoor ook het aantal chauffeurs. Dit is ook aangekondigd in het commissiedebat over het openbaar vervoer en taxi op 15 september jl.

Uit gesprekken die ik met vervoerders heb, blijkt dat de vervoerders ook verschillende maatregelen treffen om het personeelstekort aan te pakken. Zo start de landelijke wervingscampagne '*Sleur? ... word chauffeur!*'. Toch blijft ook de realiteit dat het in de huidige arbeidsmarkt moeilijk is om voldoende chauffeurs te werven. Veel chauffeurs hebben een relatief laag

---

<sup>4</sup> De Wmo-vervoersvoorziening is bedoeld voor burgers die hun eigen vervoer niet meer zelfstandig of met hulp van familie of vrienden kunnen organiseren. Daar is bijvoorbeeld sprake van als iemand vanwege een handicap, beperking of psychische aandoening niet meer kan reizen met het openbaar vervoer.

inkomen, ook vanwege het feit dat in veel gemeenten het doelgroepenvervoer bij verschillende bedrijven is aanbesteed, wat vaak leidt tot kleine contracten. Dat kan ook negatief effect hebben op de kwaliteit. Er moeten juist chauffeurs met een goede kwaliteit en affiniteit met de leerlingen in het leerlingenvervoer aan de slag zijn. En zij moeten hiervoor door de vervoersbedrijven voldoende zijn toegerust. Ook met grotere contracten wat mij betreft en een passend loon. Uit het onderzoek van Ouders & Onderwijs blijkt dat dit nu soms onvoldoende is.

De VNG heeft op 20 september een bijeenkomst georganiseerd om met gemeenten te praten over de kwaliteit van en de knelpunten in het leerlingenvervoer, waaronder het tekort aan chauffeurs. Gemeenten gaven daarin nog als oplossing aan om met ouders te bespreken hun kind zelf tegen een kilometervergoeding te brengen, dit werken zij nu plaatselijk ook uit.

Naast het inzetten op meer chauffeurs kan door gemeenten ook het aantal leerlingen dat gebruikt maakt van het vervoer verkleind worden door de zelfredzaamheid te vergroten. Zo is in de wet opgenomen dat in eerste instantie gekeken wordt of een leerling met het openbaar vervoer kan reizen (al dan niet met begeleiding), of met een eigen vervoersmiddel. Kan dat niet, dan is taxivervoer de laatste optie. Op basis van het ontwikkelingsperspectief kunnen gemeenten jaarlijks evalueren of een leerling nog taxivervoer nodig heeft of dat hij inmiddels zelfstandig kan reizen. Aan de hand van het lopende monitoringsonderzoek en de resultaten daarvan krijg ik beter inzicht in welke keuzes gemeenten hierin maken.

6. Bent u op de hoogte van de aanpak van België?<sup>5</sup> Zo ja, wat kan Nederland van deze aanpak leren?

Ja, daar ben ik mee bekend. Tot een aantal jaren geleden werd het leerlingenvervoer in heel Vlaanderen centraal georganiseerd en werden de leerlingen met grote bussen vanaf een verzamelplaats naar school vervoerd. Dit betekende in alle eerlijkheid wel dat leerlingen soms vijf uur per dag in een bus zaten. In die tijd is er met OCW contact geweest om te kijken of in België een systeem zou kunnen worden ingevoerd vergelijkbaar met Nederland. Om de reistijd te verkorten, is er sinds een aantal jaren op een aantal plekken in België een pilot leerlingenvervoer gestart. In de pilot – die overigens vergelijkbaar is met het Nederlandse systeem – wordt het leerlingenvervoer lokaal georganiseerd, en maken nu ook minibusjes en taxi's onderdeel uit van het leerlingenvervoer. Ook dit jaar nog heeft op verzoek van de Vlaamse regering een gesprek met OCW en de VNG plaatsgevonden om van de ervaringen in Nederland te leren. Waar we dat andersom ook kunnen, doen we dat uiteraard graag. Ik nodig iedereen met goede ideeën graag aan die via zowel gemeente als Rijksoverheid aan te dragen.

---

<sup>5</sup> <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/01/31/stand-van-zaken-leerlingenvervoer-buitengewoon-onderwijs/>

**Onze referentie**

34002710